

የግብርና ሜካናይዝን ድጋፍ – ከአዋጅ ቁጥር 985/2016

የተወሰዱ ተዛማጅ ይዘቶች

Agricultural Mechanization Support – Relevant Provisions of the Cooperative Societies Proclamation No. 985/2016

(Federal Negarit Gazette No. 7, 23 December 2016)

ይህ ሰነድ የኅብረት ሥራ ማኅበራት አዋጅ ቁጥር 985/2016ን መሠረት በማድረግ ከ«የግብርና ሜካናይዝን» አገልግሎት (ዘመናዊ የግብርና መሣሪያዎችን በጋራ ማግኘትና መጠቀም) ጋር የሚዛመዱ አንቀጾችን በአማርኛ ማጠቃለያ መልክ ያቀርባል። ማጠቃለያዎቹ የይዘት ትርጉም እንዲያዋጁ ያልቀረበ ጥቅስ አይደሉም፤ ለሕጋዊ አገልግሎት የአዋጁን ኦሪጅናል ቅጂ ይመልከቱ። አዋጁ «ሜካናይዝን»ን በስም አይጠቅስም፤ ከዚህ በታች ያሉት አንቀጾች ከጋራ ሀብት፣ ከካፒታል፣ ከብድርና ከመንግሥት ድጋፍ ጋር የተያያዙ ናቸው።

1. ዓላማዎች

አንቀጽ 4(1)፣ 4(2)	አባላት በግል ሊወጡት የማይችሉትን የኢኮኖሚና የማኅበራዊ ችግር በጋራ መወጣትና መፍታት፤ የአባላትን ዕውቀት፣ ሀብትና ጉልበት በማቀናጀት የተሻለ ውጤት ማምጣት።
አንቀጽ 4(4)	የምርትና የአገልግሎት ወጪን መቀነስና ግብዓትና አገልግሎትን ለአባላት በዝቅተኛ ወጪ ማቅረብ።
አንቀጽ 4(5)	ቴክኒካዊ ዕውቀት ወደ ተግባር የሚለወጥባቸውን ሁኔታዎች ማስፋትና ሥራ ፈጣሪነትን ማበረታታት።

2. የማኅበራት አገልግሎት ተግባር

አንቀጽ 21(2) – መሠረታዊ ማኅበር	ከአባላት አቅም በላይ የሆኑ ተግባራትን ያከናውናል፤ ከእነዚህም የመጋዘን አገልግሎት መስጠትና የአባላትን ችግር የሚፈቱ ፕሮጀክቶችን መንደፍ ይገኙበታል፤ እንዲሁም በመተዳደሪያ ደንብ የተመለከቱ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል።
አንቀጽ 21(3) – የኔሮን	ከመሠረታዊ ማኅበራት አቅም በላይ የሆኑ ተግባራትን ያከናውናል፤ ለአባላት ሥልጠናና የምክር አገልግሎት ይሰጣል፤ የመጋዘን አገልግሎት ያመቻቻል።
አንቀጽ 21(4) – ፌዴሬሽን	ከመሠረታዊ ማኅበራትና ከየኔሮች አቅም በላይ የሆኑ ተግባራትን ያከናውናል፤ ለማኅበራት ተግባራት የገንዘብና የቴክኒክ ድጋፍ ይሰጣል፤ የመሠረተ ልማት ሥራዎችን ያስተባብራል ወይም ይደግፋል።
አንቀጽ 21(7)	ማኅበራት በሥራቸው አካባቢንና የሰው ደኅንነትን እንዳይጎዱ አካባቢን የመጠበቅ ኃላፊነት አለባቸው።
አንቀጽ 25(2)	አባል የመተዳደሪያ ደንቡን የማክበርና በውል ወይም በመተዳደሪያ ደንብ መሠረት ከማኅበሩ ጋር ግብይት የመፈጸም ግዴታ አለበት፤ የጋራ ጉብረትንም የመጠበቅ ግዴታ አለበት። (የጋራ መሣሪያ አጠቃቀምና ክፍያ በመተዳደሪያ ደንብ ወይም በውል ሊወሰን ይችላል።)
አንቀጽ 23(1)(ሀ)	ማኅበራት ምርታማነትንና ምርትን ለመጨመር መንግሥት የሚያቀርበውን ግብዓት ለአባል ላልሆኑ ሰዎች በውል መሠረት ሊያሰራጩ ይችላሉ።

3. ካፒታል፣ ዕጣና የገንዘብ ምንጭ

አንቀጽ 22	መሠረታዊ ማኅበር በዕቅዱና በአዋቅነት ጥናቱ መሠረት ቢያንስ የአንድ ዓመት የሥራ ወጪውን የሚሸፍን መነሻ ካፒታል ይዞ ይመሠረታል፤ ዩኒየን ቢያንስ 25%፣ ፌዴሬሽን ቢያንስ 30% መነሻ ካፒታል ይሰበስባል።
አንቀጽ 27(1)፣ 27(3)	ማኅበሩ ዕጣ በመሸጥ ካፒታል ያገኛል፤ ተጨማሪ ካፒታል ሲያስፈልግ ጠቅላላ ጉባኤ ተጨማሪ ዕጣ እንዲሸጥ ሊወስን ይችላል።
አንቀጽ 27(4)	ዕጣ በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት ሊከፈል ይችላል፤ በዓይነት የሚከፈል ዕጣ አወሳሰን በመተዳደሪያ ደንብ ይወሰናል።
አንቀጽ 5(4)	ማኅበራት ከሌሎች ድርጅቶች (መንግሥትን ጨምሮ) ጋር ስምምነት ሲገቡ ወይም ከውጭ ምንጭ ካፒታል ሲያሰባስቡ፣ የአባላት ዴሞክራሲያዊ ቁጥጥርና የማኅበሩ ነፃነት በሚጠበቅ መንገድ መሆን አለበት።
አንቀጽ 47–49	ማኅበሩ ከአባላቱ ወይም ከሌሎች ድርጅቶች ብድር መቀበል የሚችለው በመተዳደሪያ ደንቡ በተወሰነው መጠንና ሁኔታ ብቻ ነው፤ ብድር መስጠት የሚችለው ለአባላቱ ወይም ለሌላ ማኅበር ብቻ ነው፤ የዋስትና ዓይነት በመተዳደሪያ ደንብ ይወሰናል።
አንቀጽ 46	ማኅበራት የአቅም ግንባታና የመሳሰሉ ወጪዎችን በራሳቸው አቅም ለመሸፈን «የኅብረት ሥራ ማኅበራት ፈንድ» ሊያቋቁሙ ይችላሉ።

4. የመንግሥት ድጋፍና የሥልጣን ያለው አካል ሚና

አንቀጽ 43(1)	በኢንቨስትመንት ሕጎችና በሌሎች ሕጎች የተፈቀዱ ማበረታቻዎች ሳይኑሩ፣ በአዋጁ መሠረት የተደራጀና የተመዘገበ ማኅበር ከታች ያሉትን ድጋፎች የማግኘት መብት አለው።
አንቀጽ 43(1)(ሀ)	ከገቢ ግብር ነፃ መሆን፤ ነገር ግን አባላት ከተሳትፎ ከሚያገኙት ትርፍ ድርሻና ከዕጣቸው በሚመለከተው የገቢ ግብር ሕግ መሠረት ግብር ይከፍላሉ። (ይህ የገቢ ግብር ነፃነት እንጂ የጉምሩክ ቀረጥ ነፃነት አይደለም።)
አንቀጽ 43(1)(ለ)	ሥራውን ለማከናወን ወይም አገልግሎቱን ለመስጠት ከክልል በምደባ መሬት ማግኘት (ለምሳሌ ለማሽን ማቆሚያና ለጥገና ጣቢያ)።
አንቀጽ 43(1)(ሐ)፣ (መ)	ከብሔራዊ የኅብረት ሥራ ሥልጠና ተቋም የአቅም ግንባታ ሥልጠና ማግኘት፤ ሥልጣን ባለው አካል በሚወጣ መመሪያ መሠረት ከፌዴራል ወይም ከክልል መንግሥት ሌላ ድጋፍ ማግኘት።
አንቀጽ 70(6)፣ 70(7)	ሥልጣን ያለው አካል የማኅበራትንና የባለሙያዎቻቸውን አቅም ይገነባል፤ ለማኅበራት ሙያዊ የምርት ግብይት ድጋፍ ይሰጣል።
አንቀጽ 36–37፣ 50	የቁጥጥር ኮሚቴ የማኅበሩ ገንዘብና ንብረት (መሣሪያዎችን ጨምሮ) በትክክል ሥራ ላይ መዋሉን ይቆጣጠራል፤ ሂሳቡ ቢያንስ በዓመት አንድ ጊዜ እዲት ይደረጋል።

5. ከአገልግሎት መግለጫው ጋር ያለ ግንኙነት

«መሣሪያዎችን በጋራ መጠቀም»	አንቀጽ 4(1)፣ 4(2)፣ 4(4)፣ 25(2)፣ 21 (ከአባላት አቅም በላይ የሆኑ ተግባራት)
«መሣሪያዎችን ማግኘት (ግዢ)»	አንቀጽ 22፣ 27 (ካፒታልና ዕጣ፣ በዓይነት ዕጣ)፣ 47–49 (ብድርና ዋስትና)፣ 5(4)፣ 21(4) (የፌዴሬሽን የገንዘብና የቴክኒክ ድጋፍ)
«የመሬት፣ የማሽን ማቆሚያና የጥገና ጣቢያ»	አንቀጽ 43(1)(ለ) (መሬት)፣ 21(2)–(3) (መጋዘን)
«ኦፕሬተሮች ሥልጠና»	አንቀጽ 43(1)(ሐ)፣ 70(6)
«ከቀረጥ ነፃ የግዢ ሂደት»	አዋጁ የጉምሩክ ቀረጥ ነፃነትን እያካትትም፤ አንቀጽ 43(1)(ሀ) የገቢ ግብርን ብቻ ይመለከታል። ከቀረጥ ነፃ ማስገባት በኢንቨስትመንትና በጉምሩክ ሕጎች እንዲሁም በአንቀጽ 43(1)(መ) መሠረት በሚወጡ መመሪያዎች ሊወሰን ይችላል (ያልተረጋገጠ)።
«የኪራይ አገልግሎት»፣ «የጥገናና የመለዋወጫ አቅርቦት»	አዋጁ የመሣሪያ ኪራይን፣ ጥገናን ወይም የመለዋወጫ አቅርቦትን በተለየ አንቀጽ አይደነግግም፤ እነዚህ በማኅበራት መተዳደሪያ ደንብና ዕቅድ፣ እንዲሁም በሚመለከታቸው የግብርና መመሪያዎች ይወሰናሉ።
«ትራክተር፣ ኮምባይነር»	አዋጁ የመሣሪያ ዓይነቶችን በስም አይጠቅስም።

ማስታወሻ፦ የግብርና ሚኒስቴሩ ስትራቴጂ፣ የማሽን ማስመጣት ቀረጥና የደረጃ መመሪያዎች በሌሎች ሕጎችና በግብርና ሚኒስቴር መመሪያዎች የሚመሩ ሲሆን በዚህ ሥራ ውስጥ አልተነበቡም። የአንቀጽ ማጣቀሻዎች ከአዋጁ የእንግሊዝኛ ቅጂ የተወሰዱ ናቸው፤ ከመጠቀም በፊት ከኦሪጅናል ቅጂ ጋር በራስዎ ያረጋግጡ። ሌላ ቅጂ፦ https://www.metaappz.com/References/ethiopian_laws/federal/pr_985_2016/en/pdf